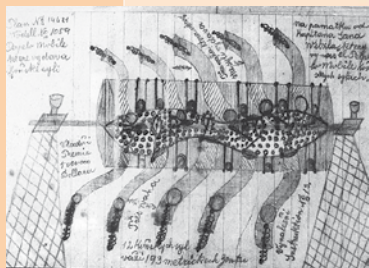

Na jaře 1929 jej pozvali redaktori Lidových novin Eduard Valenta a Bedřich Golombek do Brna, aby zde vyprávěl své životní příběhy, tak vznikly knihy, které mu (v úpravě obou redaktorů) zajistily nesmrtelnost nejen u nás, ale i ve světě: Po stopách polárních pokladů, Ledové povídky, Trampoty eskymáckého náčelníka v Evropě a především Třicet let na Zlatém severu.

„Perpetuum mobile“
Jana Welzla

Evropské konvence a touha po ledových pláních a drsné severské přírodě přiměly Welzla vydat se zpět na „Zlatý sever“. Své putování skončil v Dawsonu, na kanadsko-americké hranici. Dále na Novou Sibiř se již nedostal. Začal pracovat pro železniční a paroplavební společnost, ale už v roce 1930 si poranil záda a od té doby až do své smrti žil ze státní podpory. Vzdal se svého snu o návratu k Eskymákům, ale začal se zapouštět do vlastního projektu na vynálezu perpetuum mobile. Žil samotářsky, bez přátel, jen se svým psem. Zemřel 19. září 1948 ve věku 80 let a byl pochován na dawsonském obecním hřbitově.

Welzlův hrob v Dawsonu

Stálou expozici věnovanou životu tohoto slavného rodáka, polárního cestovatele, náčelníka Eskymáků, vyprávěče i dobrodruha můžete navštívit ve „věži“ Domu Pod Podloubím. Najdete zde ukázky řady fotografií, korespondence a mapy, které zachycují jeho toulky po světě.

Muzeum Zábřeh – Dům Pod Podloubím
Žižkova 1, 789 01 Zábřeh, tel.: (+420) 583 413 646
e-mail: zabreh@muzeum-sumperk.cz, www.muzeum-sumperk.cz
GPS: 49°52'59.747"N, 16°52'20.356"E

V Zábřehu nese Welzlovo jméno jedna ze zdejších ulic. V roce 1998 zde byla odhalena Welzlova socha od Stanislava Lacha a o dva roky později byl jmenován čestným občanem města. S jeho odkazem je svázána řada místních kulturních, sportovních a společenských akcí, které se hlásí k legendě a dobrodružnému odkazu Jana Eskymo Welzla.

Každoročně se v Zábřeze na počátku roku koná festival Welzlování. V průběhu ledna a února probíhá řada akcí, které jsou zábavou, dobrodružstvím, recesí a hlavně vzpomínkou na Jana Eskymo Welzla.

Welzlův běh do zámecké brány je sportovně recesistická akce v podobě netradičního běžeckého závodu. Do festivalu již tradičně patří také Welzlův kufr – běh s kufrům v ruce a doutníkem v ústech pořádaný na kopci Humenec.

Netradiční závod lidských čtyřspřeží je vždy očekávanou atrakcí pro diváky i soutěžící všech věkových skupin. V roce 2013 byl

Zábřeh zapsán do České databanky rekordů pelhřimovské Agentury Dobrý den. 17. února se na Masarykově náměstí sešlo celkem 579 lidí s kufrům, čímž byl vytvořen český rekord. Sledovanost se mohou pochlubit i výstavy a audiovizuální pořady s cestovatelskou tematikou. Součástí Welzlování je i přehlídka filmů o dobrodružství, divoké přírodě, extrémních zážitcích i sportech s názvem Expediční kamera.

Připomínkou putování slavného rodáka je pro všechny účastníky také dubnový pochod Po stopách Eskymo Welzla či letní Welzlův kvadrilatlon nebo maraton horských kol pro všechny – Welzlovo kolo.

INFOCENTRUM ZÁBŘEH

Čs. armády 835/1, 789 01 Zábřeh
tel.: (+420) 583 411 653

e-mail: info@ic.zabreh.cz

http://tourism.zabreh.cz

GPS: 49°52'52.947"N 16°52'45.383"E

Otevírací doba: pondělí–pátek 8.00–17.00 hod., sobota 9.00–13.00 (VII–IX)

Vydalo: Město Zábřeh
Masarykovo náměstí 510/6, 789 01 Zábřeh
tel.: 583 468 111, e-mail: posta@muzabreh.cz, www.zabreh.cz

Design a tisk: m-ARK 2013

Foto: m-ARK a archiv Infocentra Zábřeh

Zábřeh
křižovatka cest

CzechTourism

PO STOPÁCH

Jana Welzla
ESKYMO

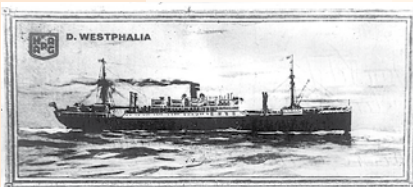

legendární světoběžník,
dobrodruh, cestovatel,
eskymácký náčelník,
polární lovec
a vynálezce

JAN ESKYMO WELZL

Jako prvorozený syn se Jan Welzl narodil 15. srpna 1868 v Zábřehu. Otec byl kloboučnickým tovaryšem, matka, která brzy ovdověla, si na živobytí vydělávala jako hokynářka a mlékařka v otevřeném mážhausu domu Pod Podloubím. Welzl, jemuž díky matčině živnosti v Zábřehu nikdo neřekl jinak než „Tvarohový Hanes“, nastoupil po ukončení školy do učení na zámečníka v nedaleké Zvoli. Po krátké době se ve svých 16 letech vydal do světa na zkušenou. Putoval pěšky přes Vídeň a Janov a prošel celý Balkán. Po krátkém pobytu v Zábřehu a vojenské službě odešel do Hamburku a zde se uchytil na zámořském parníku. Pracoval jako topič, strojník a pomocník v kuchyni.

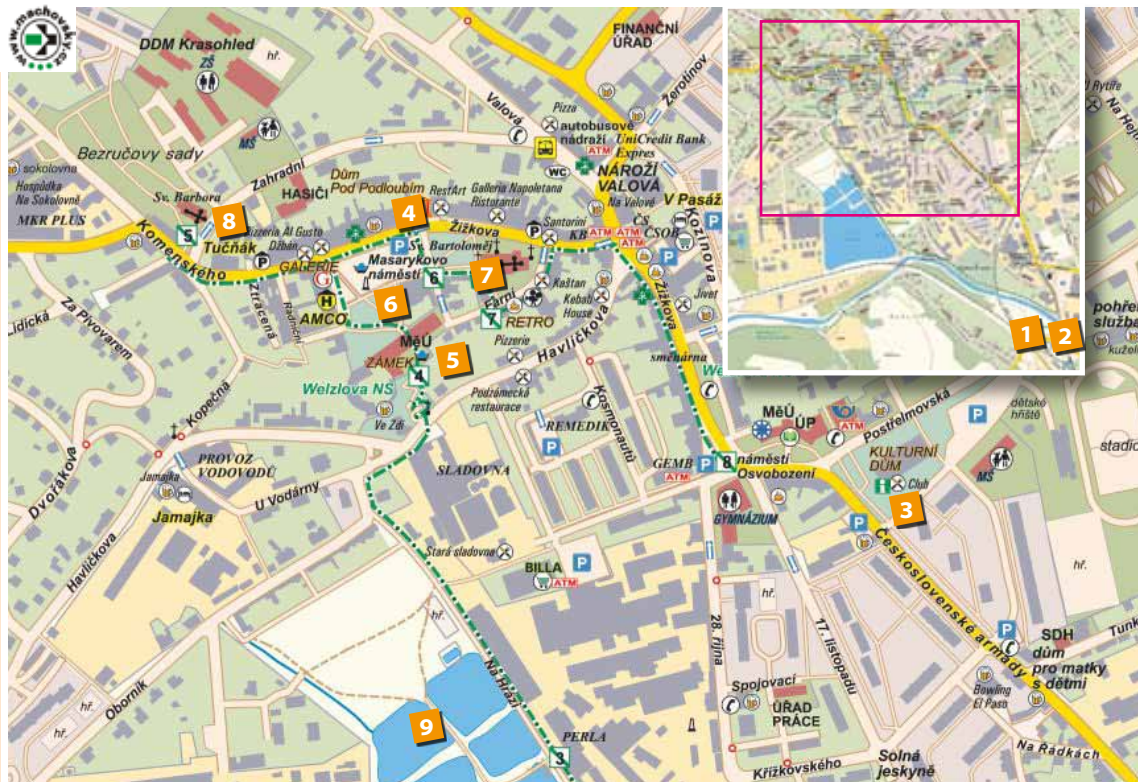

Lidé na které polární cestovatel Jan Welzl, do polárních končin ledového oceánu vyrazil, byl Zábřeh - Amerika José Křížová - Jan Zábřeh.

Po této zkušenosti se dostal na stavbu transsibiřské magistrály a rozhodl se, že projde napříč Sibiří až k Severnímu ledovému oceánu. Štěstí, ani zdraví a odvaha jej nepouštěly. Nechal se dopravit na jeden z Novosibiřských ostrovů, lovil medvědy a brzy si získal respekt jako zručný řemeslník a obchodník s kožešinami. Se smečkou eskymáckých psů rozvážel po zaledněných Arktidě poštu a zboží.

LEGENDA:

1. Nádraží ČD – železniční stanice Zábřeh na Moravě
2. Socha Jana Eskymo Welzla
3. Infocentrum Zábřeh
4. Dům Pod Podloubím – Muzeum s expozicí Jana Eskymo Welzla
5. Zámek – sídlo městského úřadu
6. Masarykovo náměstí
7. Kostel sv. Bartoloměje
8. Kostel sv. Barbory
9. Rybník Oborník

Několikrát se přepravil na Aljašku, poznal zlatonosný Yukon, projížděl pověstné peřeje White Horse a Five Fingers. V roce 1903 byl na Novosibiřských ostrovech zvolen náčelníkem a nejvyšším soudcem. Jeho jméno bylo známo po celém Severu – bílí polárníci mu říkali Arctic Bird nebo Arctic Bismarck, domorodí Eskymáci Moojok Ojaak (Pojídač medvědů).

Někdy v roce 1924 (uváděno podle Welzlova vyprávění) ztroskotal se svou lodí Seven Sisters někde u Seattlu a zachránil si jen holý život. Americké úřady jej jako podezřelého cizince bez dokladů vyhostily a poslaly zpět do Evropy. Po třiceti letech se tak opět objevil v Hamburku, Praze a v prosinci 1928 v rodném Zábřehu. Navštěvoval známé, vyjížděl do okolních měst a vesnic, kde mívával v nabitých sálech přednášky o svých neuvěřitelných dobrodružstvích na „Zlatém severu“.

Jan Welzl, Dánsko, 18. srpna 1868
Máti! Máti! Máti!
Když jsem se narodil, bylo to v Zábřehu na Moravě, v domě pod Podloubím. Otec byl kloboučnický tovaryš, matka hokynářka a mlékařka. Když jsem byl malý, žil jsem v mážhausu. Po škole jsem šel do učení na zámečníka do Zvoli. Když jsem byl 16 let, vydal jsem se do světa na zkušenou. Putoval jsem pěšky přes Vídeň a Janov, prošel jsem celý Balkán. Po krátkém pobytu v Zábřehu a vojenské službě odešel jsem do Hamburku, kde jsem se uchytil na zámořském parníku. Pracoval jsem jako topič, strojník a pomocník v kuchyni.

Zlatokopecký srub

Polární mapa vlastnoručně vyhotovená Janem Welzlem